

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Warszawa, 19 czerwca 2013 r.

Dostępne e-Podręczniki

Szkolenie dla partnerów merytorycznych projektu e-Podręczniki

Mikołaj Rotnicki i Piotr Witek

Forum Dostępnej Cyberprzestrzeni www.fdc.org.pl

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0 Polska.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.¹

Dostępność informacji

Dostępność informacji oznacza możliwość korzystania z treści przez jak największą liczbę użytkowników w jak największym zakresie.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Dostępność e-Podręczników

Dostępny e-Podręcznik umożliwia uniwersalne, wygodne i intuicyjne korzystanie z jego zasobów.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Kogo dotyka brak dostępności?

- Osoby z dysfunkcją sensoryczną (wzroku, słuchu),
- Osoby niepełnosprawne manualnie,
- Osoby niepełnosprawne intelektualnie,
- Użytkowników starych oraz ultranowoczesnych technologii;

Demonstracja

Postrzeganie przy różnych wadach wzroku

Standard dostępności

- Powszechnie uznanym standardem dostępności stron internetowych jest Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0.
- Jest on przywoływany m.in. w rozporządzeniu Rady Ministrów o Krajowych Ramach Interoperacyjności z 12 kwietnia 2012 r.

Co to jest WCAG 2.0?

Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (<http://www.w3.org/TR/WCAG20/>) jest specyfikacją opracowaną przez World Wide Web Consortium. W3C odpowiada za takie technologie jak HTML, CSS, XML, SVG i wiele innych. WCAG 2.0 jest dokumentem oderwanym od konkretnej technologii, a jego celem jest pokazanie co zrobić, a nie jak zrobić.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Poziomy dostępności

WCAG 2.0 przewiduje trzy poziomy dostępności oznaczane jedną, dwiema lub trzema literami A:

- Poziom A – podstawowy: musi być zapewniony dla całego serwisu internetowego,
- Poziom AA – rozszerzony: powinien być zapewniony dla całego serwisu,
- Poziom AAA – pełny: może być zapewniony, chociaż jest to bardzo trudne.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

12 wytycznych

Na dostępność opisaną w WCAG 2.0 składa się dwanaście wytycznych (ang. Guidelines (G)) pogrupowanych w czterech podstawowych zasadach: Postrzegalność, Funkcjonalność, Zrozumiałość, Solidność.

W każdej wytycznej zawarte są kryteria sukcesu (ang. Success Criteria (SC)) przypisane do jednego z trzech poziomów dostępności.

Alternatywny tekst

Każda treść nie będąca tekstem powinna zostać uzupełniona tekstem alternatywnym. Dotyczy to elementów takich jak fotografie, grafiki, animacje, filmy, aplety i inne elementy.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Zasady tworzenia

1. Wiedza o obiekcie.
2. Kontekst, w jakim znajduje się obiekt.
3. Zwięzłość przekazu.

Typy tekstów alternatywnych

1. Krótkie teksty alternatywne, które dają ogólną informację o obiekcie opisywanym. Jest to pojedynczy ciąg tekstu, bez żadnego formatowania.
2. Rozszerzone teksty alternatywne, które przekazują informację rozbudowaną. Taki rozszerzony tekst może posiadać własne formatowanie, na przykład tabele, listy numerowane i punktowane, nagłówki, cytaty i linki.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Typy obrazów

1. Elementy dekoracyjne.
2. Proste grafiki informacyjne.
3. Fotografie i reprodukcje.
4. Diagramy, wykresy, schematy.
5. Symboliczne zapisy przestrzenne.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Demonstracja – opis alternatywny

Alternatywne multimedia

- Nagrania audio i wideo powinny być zaopatrzone w alternatywne formy prezentacji
- Tekst synchronizowany z nagraniem dźwięku (napisy)
- Audiodeskrypcja

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Demonstracja – Alternatywne Multimedia

- Nagranie video synchronizowane z tekstem,
- Audiodeskrypcja;

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Adaptowalność treści

- Informacja i struktura muszą być zaprogramowane
- Konkretna kolejność
- Informacje istotne nie mogą być oparte tylko o zmysły (kształt, położenie, kolor, wielkość i dźwięk)

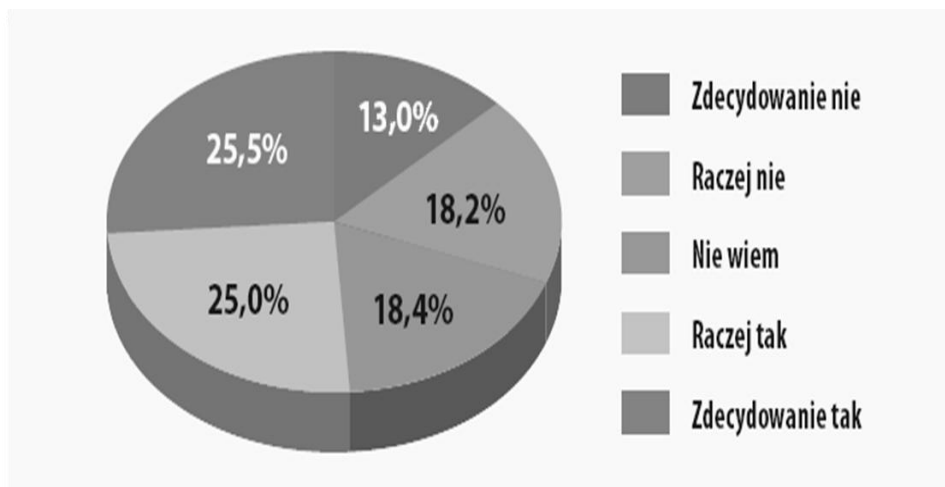
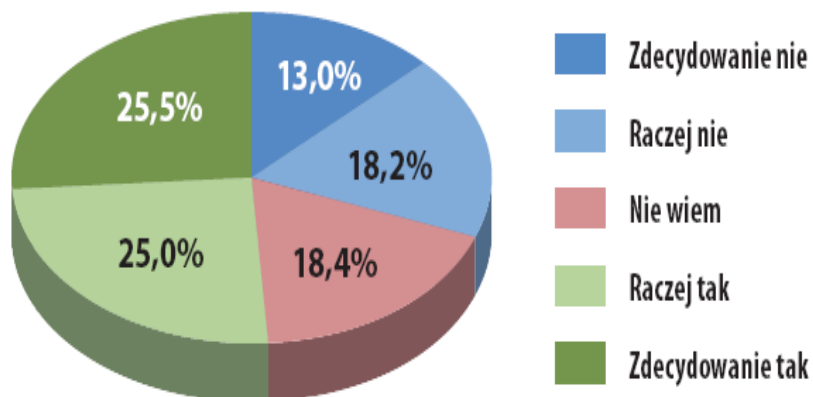
Demonstracja - Text Only

- Informacja, z której usunięto elementy formatowania
- Text-Only

Możliwość odbioru treści

Kolor nie może być jedynym wyróżnikiem.

Nieprawidłowe wyróżnienie informacji.

Nieprawidłowe wykorzystanie dźwięku na stronie
www.kupiecka.pl

Kontrast, kolor, kształt i wielkość czcionek

- Odpowiedni kontrast
- Powiększanie tekstu

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Demonstracja - Kontrast i formatowanie

- Tekst meteorologiczny

Komentarz z 7 czerwca 2011.

(<http://new.meteo.pl/komentarze/index1.php?date=2011-06-07>):

"Wymiana powietrza polarnego o tracących swoje cechy morskie, które napływało z Atlantyku po północnych obrzeżach wyżu, kiedy to znajdował się on w rejonie Wysp Brytyjskich i Morza Północnego i za sprawą tego wyżu zupełnie je wytraciło podczas jego wędrówki w kierunku wschodnim, na powietrze zwrotnikowe dokonała się w sposób mało zauważalny, po opuszczeniu wschodniego Bałtyku przez wyż. (...) Teraz przy sprzyjającym rozkładzie ciśnienia nad naszym kontynentem, ze wspomnianym wyżem nad północną Rosją oraz płytkim niżem, przed tygodniem uformowanym nad ciepłymi, zasobnymi w wilgoć wodami Morza Liguryjskiego, który obiegając wyż po jego południowych i południowo zachodnich, a ostatnio zachodnich obrzeżach dotarł w rejon Morza Północnego, Jutlandii i południowej Norwegii, a w obszarze pomiędzy tymi układami barycznymi szeroką ławą płynie ono coraz dalej w kierunku północnym i wschodnim."

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Tekst, a nie obraz tekstu

Należy stosować tekst, a nie obraz tekstu (pliki PDF, skany). Wyjątek stanowią obiekty graficzne, w których rozmieszczenie tekstu jest szczególnie istotne, na przykład mapy, starodruki.

Dostępne dla klawiatury

- Wszystko jest dostępne za pomocą klawiatury,
- Nie zastawiaj pułapek na klawiaturę.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Demonstracja - Klawiatura

Kontakt z TVP

<http://www.tvp.pl/o-tvp/kontakt>

Wystarczający czas

- Użytkownicy powinni mieć wystarczająco dużo czasu na przeczytanie i skorzystanie z treści,
- Nie należy stosować treści przesuwających się, migających i zmieniających się automatycznie;

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Ataki

Nie należy stosować treści zawierającej błyski i migotanie. Takie elementy mogą powodować ataki epilepsji.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Pomocna nawigacja

- Omijanie treści,
- Tytuły stron,
- Jednoznaczność linków,
- Fokas przemieszczany klawiaturą w sposób logiczny,
- Nagłówki i etykiety,
- Fokas jest zawsze widoczny;

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Język dokumentu

- Język dokumentu i jego części powinien być prawidłowo zadeklarowany.

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Zrozumiałość informacji

- Informacja musi być zredagowana w zrozumiały sposób,
- Należy rozwijać skróty i wyjaśniać trudne pojęcia,
- Należy stosować prosty język i unikać żargonu;

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Polska język trudny mowa...

Logios

<http://www.logios.pl/>

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Przewidywalność zachowania

- Zmiana fokusa lub wartości w formularzu nie może automatycznie wywoływać akcji,
- W obrębie podręcznika należy stosować konsekwentny system nawigacji i identyfikacji wizualnej;

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Kompatybilność

- E-podręcznik powinien być zgodny ze specyfikacjami technicznymi, a w szczególności powinien poddawać się parsowaniu,
- Każdy element interfejsu powinien mieć określoną rolę i nazwę, a ich wartość powinna być dostępna dla technologii asystujących;

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Demonstracja Niedostępnej Technologii

- Park wodny w Tarnowskich Górach
<http://www.parkwodny.com.pl/>
- Stadion Euro Poznań 2012
<http://europoznan2012.pl/brama/>

FDC

Forum **Dostępnej**
Cyberprzestrzeni

Dziękujemy za uwagę
i zapraszamy do kontaktu

Mikołaj Rotnicki i Piotr Witek

Forum Dostępnej Cyberprzestrzeni

Kontakt: www.fdc.org.pl

Mikołaj Rotnicki: rotnicki@gmail.com

Piotr Witek: piotr.witek@firr.org.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

FDC

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

